

Jaarverslag 2024

Voorwoord Jaarverslag Beter Onderwijs Nederland 2024

Voor U ligt het jaarverslag van de vereniging Beter Onderwijs Nederland waarin het bestuur verantwoording aflegt over de activiteiten van de vereniging en het gevoerde beleid in 2024. We kunnen terugkijken op een goed jaar voor onze vereniging. Helaas stemmen de redenen daarvoor niet altijd vrolijk. Mede als gevolg van de steeds scherper aan het licht tredende problemen in vrijwel alle onderwijssectoren is de maatschappelijke onrust en verontwaardiging over de kwaliteit van ons onderwijs verder toegenomen. Ons geluid vindt daarom in toenemende mate weerklank. Dat is zeker ook het geval bij de politiek en de overheid.

Na de verkiezingen eind 2023 is de samenstelling van de kamer aanzienlijk veranderd: tot onze tevredenheid mogen we vaststellen dat vooral de coalitiepartijen een bijzondere belangstelling hebben voor het gedachtegoed van BON. De contacten met verscheidene partijen zijn goed tot zeer goed. Soms worden onze voorstellen direct door hen overgenomen. Daarnaast is het opmerkelijk dat ook de relatie met het ministerie van OCW sterk is verbeterd ten opzichte van een aantal jaren geleden. We worden als een serieuze gesprekspartner gezien. Reeds onder Dijkgraaf is deze tendens ingezet: de contacten met het ministerie betroffen toen vooral de verengelsing van de universiteiten waar BON al jarenlang tegen strijdt. Nu worden we ook benaderd in verband met andere onderwerpen. We worden aan allerlei tafels uitgenodigd en er is openlijk waardering voor onze inbreng.

Tegelijkertijd moeten we ook onderkennen dat het huidige kabinet allesbehalve daadkrachtig handelt, ook niet op het gebied van onderwijs. Helaas is de wetgeving rond taal en toegankelijkheid van het hoger onderwijs – die mede onder invloed van BON onder Dijkgraaf een hoopvolle wending had gekregen met de zogenoemde WIB (Wet Internationalisering in Balans) – door lobbywerk vanuit universiteiten en hogescholen sterk afgezwakt. Met name de aanname van het amendement Bontenbal door de kamer heeft roet in het eten gegoooid. Om niet in financiële problemen te komen en opleidingen te moeten sluiten kunnen instellingen in de regio een beroep doen op dit amendement; wat vermoedelijk tot een algehele uitholling van de wet gaat leiden. Niettemin wordt daardoor ook steeds zichtbaarder dat het huidige bekostigingsstelsel – in tijden van demografische krimp – op lange termijn onhoudbaar is. Zelfs universiteiten en hogescholen beginnen dat in te zien. Het sterkt onze hoop dat nu eindelijk eens iets gedaan wordt aan dit rampzalige stelsel dat de afgelopen decennia zoveel schade heeft berokkend aan ons onderwijs.

Ook rond andere belangrijke agendapunten zien we dat kamer en ministerie het vooralsnog laten afweten. Tegelijkertijd constateren we wel dat er plannen gevormd worden die duidelijk onze kant op gaan. Daar kunnen we hoop uit putten. De vereniging heeft afgelopen jaar weer aardig van zich laten horen in de vorm van krantenartikelen, bijdragen in de media en uitzendingen bij De Nieuwe Wereld. We zijn onverminderd actief op sociale media en onze website wordt nog steeds goed bezocht. Ook onze enquêtes over belangwekkende onderwerpen die spelen in het onderwijs – waartoe wij tijdens de laatste jaarvergadering in Den Bosch door de aanwezige leden werden aangemoedigd – vinden veel weerklank. Het blijkt bovendien een goed middel te zijn om onszelf onder de aandacht te brengen van een breder publiek. Daar zouden wij wellicht nog meer mee kunnen doen.

We zullen moeten afwachten of kabinet, kamer en overheid komend jaar in beweging zullen komen rond de verbetering van ons onderwijs en daartoe bereid zijn om ferme stappen te zetten, maar aan

ons zal het niet liggen. Wij blijven onvermoeid aan de weg timmeren om ons gedachtegoed ingang te laten vinden bij de overheid en in de onderwijswereld.

Daarbij hopen we natuurlijk wederom te mogen rekenen op de steun van onze leden om samen te strijden voor beter onderwijs in Nederland. We hebben de wind mee, dus laten we er komend jaar weer flink tegenaan gaan. Ik hoop u in ieder geval weer te mogen ontmoeten op onze jaarvergadering of op ons symposium op 5 april bij de IVA te Driebergen. We hebben weer een prachtig programma, dus komt allen!

Met vriendelijke groet,

Uw voorzitter Ad Verbrugge

Inhoud

Voorwoord Jaarverslag Beter Onderwijs Nederland 2024.....	2
1 Vereniging.....	5
1.1 Omvang en geschiedenis.....	5
1.2 Visie en missie	5
1.3 Samenstelling bestuur	5
2 Dienstverlening aan leden.....	6
2.1 Meldpunt Intimidatie 2024	6
3 Activiteiten en projecten	7
3.1 PO	7
3.2 Werkgroep VO 2024	7
3.3 Het lerarentekort.....	9
3.4 Verengelsing / Nederlands in het hoger onderwijs.....	9
3.5 Enquêtes.....	10
3.5.1 PISA-2022 Hoe het tij te keren!	10
3.5.2 Herijking sturing funderend onderwijs?	11
3.5.3 Lesuitval in het onderwijs (po en vo)	11
4 Bedrijfsvoering.....	13
4.1 Organisatie	13
4.2 Schema van aftreden.....	13
4.3 Communicatie	14
4.3.1 Website.....	14
4.3.2 Nieuwsflits	14
4.3.3 Twitter / X.....	14
4.3.4 Facebook	15
4.3.5 Ingekomen en uitgegane post.....	16
5 Financiën	17
5.1 Verslag kascommissie jaarrekening 2024.....	17
5.2 toelichting op het financiële jaarverslag van 2024	17
5.3 De financiële exploitatie op orde	17
5.4 Meer leden en grotere naamsbekendheid.....	18
5.5 De Onderwijsbubbel	18
6 Het BON-bestuur	19
6.1 Bestuursleden in 2024.....	19

1 Vereniging

1.1 Omvang en geschiedenis

De vereniging Beter Onderwijs Nederland (BON) werd opgericht op 22 maart 2006. De vereniging heeft tot doel het tot bloei laten komen van de potenties van alle leerlingen en studenten in Nederland door een gedegen vakinhoudelijke opleiding en algemene vorming op alle onderwijsniveaus.

1.2 Visie en missie

De vereniging streeft naar kleinschalig, vakgericht en kennisintensief onderwijs, dat gegeven wordt door goed opgeleide docenten. De doelen die de vereniging nastreeft, staan uitvoerig omschreven in de uitgangspunten van onze vereniging (te lezen op de site).

Vijf daarvan vatten we hier kort samen:

- geef de docent zijn vak terug;
- organiseer degelijk onderwijs door goed opgeleide docenten;
- het grootste deel van het onderwijsbudget gaat naar het primaire proces;
- het management moet ten dienste staan van het primaire proces;
- zeggenschap over de inrichting van het onderwijs moet bij leraren en docenten liggen.

1.3 Samenstelling bestuur

Het bestuur bestaat eind 2024 uit:

- de heer Ad Verbrugge, voorzitter;
- de heer Gerard Verhoef, hbo, interne communicatie en website;
- de heer Felix Huygen, jong-BON, website, Vakwerk, Nieuwsflits;
- mevrouw Bettina Ketels, vo, meldpunt intimidatie, Nieuwsflits, curriculum.nu;
- mevrouw Francisca Wagenmakers, hbo, verengelsing;
- De heer Toon Rekkers, penningmeester, mbo, sociale media;
- De heer Wolf Zwartkruis, Analyse strategie en beïnvloeding;
- De heer Bart Vervoort, basisonderwijs.

Het bestuur heeft halverwege 2024 mevrouw Maria-Paula Majoor bereid gevonden toe te treden tot het bestuur per 15 maart 2025. Het bestuur hoopt op instemming van de leden tijdens de algemene ledenvergadering 2025 zodat mevrouw Majoor officieel kan toetreden tot het bestuur BON.

2 Dienstverlening aan leden

2.1 Meldpunt Intimidatie 2024

De vereniging Beter Onderwijs Nederland heeft een Meldpunt Intimidatie. BON is dit meldpunt gestart naar aanleiding van verhalen van docenten die door hun schoolleiding geïntimideerd worden. Het gaat hierbij om leidinggevendenden die bij conflicten docenten onder druk zetten. Door middel van dit meldpunt brengen wij intimidatie in het onderwijs in kaart.

Het aantal meldingen is bescheiden.

In de loop der jaren is intimidatie wel toegenomen. Daarbij lijkt ook de ernst van de intimidatie toe te nemen. Tijdens informele gesprekken, met leraren en in contacten met collega's van andere onderwijsorganisaties, wordt vaker over intimidatie gesproken. Wellicht speelt het feit dat er in de media meer aandacht besteed wordt aan grensoverschrijdend gedrag ook een rol.

In maart werd in de media aandacht besteed aan de zorgen van leraren over wangedrag door leerlingen en/of hun ouders. Leraren krijgen te maken met verbaal en fysiek geweld door leerlingen en/of hun ouders en met vernielingen. Schoolleiders zijn bang voor negatieve publiciteit en proberen de gebeurtenissen verborgen te houden. De leraren worden vaak niet gesteund door de schoolleiding. Een deel van de leraren overweegt om deze reden het onderwijs te verlaten.

De zaak van Susanne Täuber (RUG) heeft in de media veel aandacht gekregen. Zij schreef in een artikel op basis van haar eigen ervaringen dat programma's die bedoeld zijn om vrouwen te helpen juist een averechts effect hebben. Dat leidde tot een conflict met haar leidinggevendenden. Susanne Täuber vindt dat ze beknot is in haar academische vrijheid. Hoewel de rechter concludeerde dat de leidinggevende een doorslaggevende rol gespeeld heeft bij de escalatie, is zij ontslagen vanwege verstoorde arbeidsverhoudingen.

Bij het Meldpunt Intimidatie is dit bekende materie. Een kritische docent die bezwaren durft te maken tegen onuitvoerbaar of zinloos beleid, wordt regelmatig monddood gemaakt en via een vaststellingsovereenkomst weggestuurd.

Dit is in strijd met de uitspraak van de Hoge Raad van november 2023 in de zaak van Paula van Manen. In haar boek 'Wanneer krijgen we weer les?' beschrijft zij de dramatische gevolgen van de invoering van het gepersonaliseerd leren op het ROC in Nijmegen. Hoewel Paula van Manen niet rechtstreeks naar het ROC in Nijmegen verwezen heeft, was het bestuur niet gediend van haar verhaal en zij is ontslagen. Zij heeft haar ontslag aangevochten en de Hoge Raad heeft Paula in het gelijk gesteld. Het ontslag van Paula was een inbreuk op haar vrijheid van meningsuiting in haar functie als docent. De uitspraak van Hoge Raad is van groot belang voor alle leraren: leraren hebben het recht om op gepaste wijze hun eigen mening te uiten, ook als die niet overeenkomt met die van de schoolleiding.

3 Activiteiten en projecten

3.1 PO

Het belangrijkste probleem binnen het PO waarvoor ook BON aandacht vraagt is en blijft natuurlijk het (groeierende) lerarentekort, dat zowel een kwantitatief als een kwalitatief karakter kent. Meer op de achtergrond speelt bovendien een schoolleiderstekort, dat naar verhouding eigenlijk nog groter is. De meeste problemen doen zich duidelijk voor in en om de grote steden, met momenteel Almere aan kop. Welke problemen of uitdagingen we verder ook te lijf willen gaan in het onderwijs: Zonder bekwame leerkracht gaat het vanzelfsprekend niet lukken.

Daarom is het hoopgevend dat de focus op de zgn. Basisvaardigheden (en dan met name het lezen) gebleven is, en ook door onze staatssecretaris benoemd en ondersteund wordt. In die zin is het hoop-, en rustgevend dat de subsidie op Basisvaardigheden voor de moeilijkste plekken deels een structureel karakter heeft gekregen. Toch is ook hier geld niet de oplossing. De goede mensen, maar vooral *genoeg* goede mensen, op de meest essentiële onderwijsplekken. Daar draait het om.

Of die mensen daar dan voldoende handen en voeten kunnen geven aan de uitdagingen van Passend Onderwijs blijft eveneens een zorg. Social media, ontleding, armoede, na-effecten van Covid-19, digitalisering, meertaligheid, psychische problematiek bij kinderen: De meningen lopen uiteen waar de sterkste invloed vanuit gaat. Vast staat dat goed onderwijs verzorgen een steeds complexere taak is geworden.

Ook binnen het PO leidt dat naast steeds maar verder dalende lees-resultaten o.a. tot een groeiend aantal 'thuiszitters'. BON was aanwezig bij de grote bijeenkomst in Utrecht eind 2024 van Mama Vita en st. Balans, waar zij hun rapport hierover presenteerden. U vindt het rapport hier.

En voor leerlingen die niet 'thuiszitten' lijkt niet alleen het lerarentekort een bedreiging te zijn voor voldoende, bekwaam verzorgde lesuren. Links en rechts bereiken ons steeds meer verhalen van ernstige lesuitval, waarbij de digitaliseringsslag die ttv Covid-19 versneld is, als bij-effect lijkt te krijgen dat ook nu nog hele groepen regelmatig een of zelfs meer dagen in een week geen les op school hebben (maar enige oefenstof online 'klaarstaat' die ze thuis kunnen maken).

3.2 Werkgroep VO 2024

In de loop van 2023 is de discussie over het wel of niet toestaan van mobiele telefoons in de klas uitgebreid gevoerd. Veel leraren (en een deel van de leerlingen) pleitten voor een verbod van de mobiele telefoon in de klas.

Scholen hebben het advies gekregen om vanaf 1 januari 2024 mobiele telefoons te verbieden in het klaslokaal. Vooruitlopend op de invoering van deze richtlijn hadden veel scholen al met ingang van het schooljaar 2023-2024 een verbod ingevoerd. De meeste scholen hanteren het beleid 'telefoon in de kluis of thuis'. De ervaringen zijn veelal positief. De leerlingen zijn in de lessen aandachtiger en in de pauzes zijn ze meer met elkaar in gesprek.

De gevolgen van corona zijn nog steeds merkbaar. Hoewel het telefoonverbod positieve effecten heeft, melden leraren nog steeds dat leerlingen meer moeite hebben om zich te concentreren in de lessen. Veel leraren constateren nog steeds dat een grote groep leerlingen minder gemotiveerd is en zich misdraagt tijdens de lessen (zie ook de bijdrage over het Meldpunt Intimidatie). Leerlingen lijken niet meer te weten hoe zij zich in de klas en op school horen te gedragen.

In het voorjaar heeft staatssecretaris Paul, in navolging van haar voorganger minister Wiersma, voorstellen gedaan om het besturingsmodel in het funderend onderwijs aan te passen. De staatssecretaris beschrijft in haar brief drie scenario's. In scenario A verandert er weinig aan de bestaande situatie: nog steeds zijn de besturen aan zet. In scenario B krijgen de scholen en de leraren meer zeggenschap over de onderwijskundige vraagstukken. De autonomie van de leraren wordt groter en de rol van de besturen wordt meer ondersteunend. Scenario C is het meest ingrijpend: de besturen zullen verdwijnen. De scholen worden rechtstreeks door de overheid bekostigd, uiteraard volgens duidelijke voorwaarden. De scholen en de leraren hebben meer ruimte om zelf beslissingen te nemen.

Het bestuur van Beter Onderwijs Nederland adviseert scenario C maar wel met een aanvulling. De scholen ontvangen rechtstreeks per locatie het geld van het ministerie. De verdeling van de financiële middelen verloopt dan niet meer via een bestuur. Het is van groot belang dat de scholen niet overladen worden met administratieve verplichtingen. Samenwerking, eventueel binnen een bestuur, is een praktische oplossing.

In december 2023 werd het PISA-rapport 2022 gepubliceerd en in april werd de Staat van het Onderwijs gepresenteerd. Opnieuw is gebleken dat het niveau van onze leerlingen gedaald is. Ongeveer een kwart van de leerlingen kan niet goed genoeg rekenen en één op de drie leerlingen beheerst het Nederlands niet goed genoeg om zelfstandig in de maatschappij te kunnen functioneren. Deze leerlingen zijn niet in staat om de bijsluiter bij hun medicijnen of om informatie van de overheid te begrijpen. Dat kan grote en schadelijke gevolgen hebben.

Aan het einde van het jaar is na lange onderhandelingen binnen de coalitie de onderwijsbegroting aangepast. De bezuiniging van 2 miljard euro is 'minder slecht' gemaakt: er zal in totaal 1,2 miljard euro bezuinigd worden op alle sectoren in het onderwijs. Op de plannen van het kabinet is veel kritiek gekomen vanuit het onderwijs, het bedrijfsleven en de grote planbureaus.

In december is een nieuwe CAO voor het vo en po gesloten. Er zijn afspraken gemaakt voor een prijscompensatie vanwege de hoge inflatie maar er zijn opnieuw geen maatregelen genomen om de werkdruk te verlagen.

De Arbeidsinspectie heeft een onderzoek naar de werkdruk gepubliceerd en adviseert om structurele maatregelen te nemen: meer tijd voor voor- en nawerk en kleinere klassen.

3.3 Het lerarentekort

Het lerarentekort in het vo blijft een groot probleem. Er is een structureel tekort aan bevoegde docenten. Oudere docenten gaan met pensioen en een aanzienlijk deel van de jongere docenten en startende docenten haakt af vanwege de hoge werkdruk en de te lage salarissen. Intimidatie door de schoolleiding lijkt vaker een rol te spelen bij het besluit om het onderwijs te verlaten. De instroom van nieuwe leraren vanuit de opleidingen is te laag om de tekorten weg te werken. Het lerarentekort lijkt ook van invloed te zijn op het lagere niveau van taalbeheersing en van rekenvaardigheid van leerlingen.

Curriculum.nu is door minister Wiersma tot ‘voltooid verleden tijd’ verklaard maar de aanpassing van het curriculum onder leiding van SLO is in 2024 wel doorgegaan. Al in

2022 is de aanpassing van de eindtermen begonnen. SLO is gestart met de vakken Nederlands, de moderne vreemde talen, wiskunde, maatschappijleer en de natuurwetenschappelijke vakken. Dit proces is voortgezet in 2024. Leraren konden zich aanmelden om mee te werken aan de aanpassing van het curriculum.

In het voorjaar van 2024 zijn de conceptkerndoelen voor burgerschap en digitale geletterdheid aangeboden en in november zijn de kerndoelen voor Engels, andere moderne vreemde talen, mens en maatschappij, mens en natuur, bewegen en sport, en kunst en cultuur aangeboden. In de loop van 2025 worden de kerndoelen aangescherpt en eind 2025 wordt het nieuwe pakket aangeboden.

De wetenschappelijke Curriculumcommissie geeft de minister en de Tweede Kamer onafhankelijk advies over de aanpassing van het curriculum. Deze commissie is in 2020 op verzoek van de Tweede Kamer gestart en is ingesteld tot eind 2024.

3.4 Verengelsing / Nederlands in het hoger onderwijs

In 2024 heeft de Onderwijsraad gereageerd op het wetsvoorstel internationalisering in balans van minister Dijkgraaf. Ook BON heeft op dit advies gereageerd:

<https://www.beteronderwijsnederland.nl/nieuws/2024/02/reactie-onderwijsraad-internationalisering/>

In onze reactie adviseert BON minister Dijkgraaf geadviseerd de vele uitzonderingen op de regel dat alle bacheloropleidingen voor twee derde in het Nederlands gedoceerd moeten worden uit de wet te halen. Bacheloropleidingen die toch Engelstalig willen zijn, kunnen dan afzien van overheidsbekostiging. We hebben dit advies ook aan Vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer toegezonden. Helaas zitten de uitzonderingen nog steeds in het wetsvoorstel zoals Dijkgraaf het later in 2024 indiende. Ook minister Eppo Bruins, die in juli het stokje overnam van Dijkgraaf, zegt deze uitzonderingen te willen behouden, al wil hij ze wel strenger formuleren.

In december is er een nieuw akkoord gesloten over OCW-begroting om die door de Eerste Kamer te kunnen krijgen. Hierdoor is de bezuiniging op Engelstalige bachelors (ondanks de lobby-werkzaamheden van BON) helaas bijna gehalveerd, waardoor de Wet internationalisering in balans tandeloos dreigt te worden. BON heeft hier gereageerd op deze nieuwe situatie:

<https://www.beteronderwijsnederland.nl/nieuws/2024/12/kabinet-zet-poort-open-voor-verdere-afbraak-van-het-nederlands/>

Ook onderhouden we regelmatig contact met Kamerleden, om zo onze invloed aan te wenden. Vooral NSC is erg actief op dit gebied en is het grotendeels met BON eens op dit onderwerp.

Zie voor een overzicht van onze activiteiten op dit gebied het afgelopen jaar de website van BON:

<https://www.beteronderwijsnederland.nl/onderwerp/nieuws/verengelsing/>.

3.5 Enquêtes

Het afgelopen jaar hebben we drie enquêtes voorgelegd aan onze leden en belangstellenden. Dit met in het achterhoofd van wat speelt er in de klas, contact te hebben met onze achterban, creëren van draagvlak voor onze ideeën om daarmee sterker te staan in het onderwijsdebat. En de uitkomsten worden ook ingebracht bij de rondetafelgesprekken van de vaste Kamercommissie van Onderwijs.

3.5.1 PISA-2022 Hoe het tij te keren!

Deze enquête brengen wij u ter herinnering onder de aandacht. De enquête werd gehouden in de periode december 2023/ januari 2024 en was naar aanleiding van de uitslag van PISA-2022 het internationale onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs. Hier is in het jaarverslag van 2023 al melding van gemaakt. Maar omdat de enquête doorliep in het begin van 2024 en is de uitslag op 16 december 2024 ter sprake is gebracht in een rondetafelgesprek over de lerarenopleidingen met de vaste Kamercommissie van Onderwijs bij monde van onze voorzitter Ad Verbrugge: *'De stelselhervorming heeft gefaald. Dat vraagt om een politieke bereidheid om in te grijpen. (...) Deze opleidingen falen.'*

De enquête *PISA-2022 Hoe het tij te keren!* was erop gericht om zicht te krijgen op mogelijk oorzaken en eventuele oplossingen. Een kwart van de respondenten gaf aan dat er te weinig tijd wordt besteed aan taal en lezen. Ook het te lage niveau van de leerkracht (22%) en het te lage uitstroomniveau uit het basisonderwijs (20%) scoorden hoog bij de respondenten. Een andere oorzaak -lerlingen kunnen zich niet goed concentreren- kende ook een hoge score (36%), gevolgd door onrust in de klas en niet gemotiveerde leerlingen (beide 25%). Bij de oplossingen de respondenten hun duidelijke voorkeur uit voor bevoegde docenten voor de klas (21%) en dat de overheid weer grip krijgt op het onderwijs (27%).

3.5.2 Herijking sturing funderend onderwijs?

De enquête *Herijking sturing funderend onderwijs* (mei/juni 2022) over de door staatssecretaris Mariëtte Paul voorgestelde sturingsscenario's haalde een respons van 117. 71 % van de respondenten was voor scenario C (waar bij de scholen aan zet zijn), 25% koos voor B (de sturing bij de besturen), 4% koos geen scenario en 0 % had een voorkeur voor scenario A (er verandert niets). Het resultaat is door ons op 16 januari 2025 -bij monde van Ad Verbrugge- ingebracht in het rondetafelgesprek met de vaste Kamercommissie van Onderwijs van de Tweede Kamer over bestuursmodel po en vo: *‘Wanneer scenario C wordt uitgevoerd richt al het beleid van de overheid zich direct op het schoolniveau’*.

3.5.3 Lesuitval in het onderwijs (po en vo)

De respons op de enquête *Lesuitval in het onderwijs* (dec 2024/jan 2025) kende slechts 74 reacties. Toch was ook hier een duidelijk beeld waar te nemen. Op 86% van de scholen in het po en vo vallen lessen uit en op 6% vallen geen lessen uit. In 22% van de gevallen is er geen leerkracht beschikbaar en in 10% van de gevallen is het niet mogelijk een andere leerkracht de lessen over te laten nemen.

In het vo vallen volgens de respondenten vooral lessen Duits, Frans, Nederlands en wiskunde/rekenen uit (ieder 10%). 54% geeft aan dat er ook andere vakken uitvallen. Voor 45% van de uitgevallen

lessen kan geen andere docent ingezet worden en 41% van de respondenten zegt dat er wel een andere docent beschikbaar is. De meeste lessen vallen uit vanwege ziekte van de docent (59%) of vanwege andere verplichtingen voor de docent (20%). In 11% van de gevallen is er geen (bevoegd) docent beschikbaar.

4 Bedrijfsvoering

4.1 Organisatie

Ingeschreven bestuursleden per 1 januari 2024

	Bestuurslid	Portefeuille	Infunctie-treding
1	Verbrugge	Voorzitter, universiteit, politiek, externe contacten, OC	2006-03-22
2	Verhoef	Hbo, Website, interne communicatie, vakwerk, nieuwsflits	2010-02-27
3	Huygen	JONG-BON, website, Vakwerk, nieuwsflits	2013-03-09
4	Ketels	Vo, meldpunt intimidatie, Nieuwsflits, curriculum.nu	2019-03-30
5	Wagenmakers	Hbo, verengelsing	2021-06-26
6	Rekkers	Penningmeester, mbo, sociale media	2021-06-26
7	Zwartkruis	Analyse strategie en beïnvloeding	2022-05-21
8	Vervoort	Basisonderwijs	2023-04-25

4.2 Schema van aftreden

Het bestuur heeft jaarlijks een schema van aftreden. Hierdoor wordt voorkomen dat de vereniging met te weinig bestuursleden komt te zitten. Het schema van aftreden is gebaseerd op de mutaties in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Schema infunctietreding/aftreden Bestuursleden

	Bestuurslid	Portefeuille	Infunctietreding	Herbenoemen	aftreden
1	Verbrugge	voorzitter, universiteiten, politiek en overige externe contacten	2006-03-22	2027	
2	Verhoef	hbo, website, interne communicatie	2010-02-27	2026	
3	Huygen	Jong-BON, website, nieuwsflits, verengelsing	2013-03-09	2026	
4	Ketels	VO, nieuwsflits, website	2019-03-30	2027	
5	Wagenmakers	Hbo, verengelsing	2021-06-26	2025	
6	Rekkers	Penningmeester, mbo, social media	2021-06-26	2025	
7	Zwartkruis	Analyse strategie en beïnvloeding, vice-voorzitter	2022-05-21	2026	
8	Vervoort	Basisonderwijs	2023-04-15	2027	
9	Majoor	Hoger Onderwijs, Kunst&Cultuur	2025-03-15	2028	

4.3 Communicatie

4.3.1 Website

We hebben de frequentie van berichten op onze website kunnen verhogen en actueel kunnen houden.

Het aantal gepubliceerde artikelen is nu ruim de 6400 gepasseerd en ook oudere artikelen worden nog regelmatig geraadpleegd. Sinds het bestaan van website hebben we 74800 reacties ontvangen, dat is een toename van 100 t.o.v. 2023. De website bestaat uit 532 pagina's. De gemiddelde dagelijkse bezoekfrequentie is op dit moment 373. Dat betekent dat de site aan een zekere vraag voldoet, maar tegelijk ook dat veel problemen in het onderwijs een kwestie van lange adem zijn en keer op keer de kop op steken. Het lijkt paradoxaal, maar we zijn blij dat het aantal reacties van bezoekers sterk is verminderd. Te vaak waren reacties weinig inhoudelijk, en modereren kost dan veel tijd. De mogelijkheid om artikelen te plaatsen buiten de redactie om is de facto stopgezet. In plaats daarvan kunnen mensen via Twitter reageren.

De website functioneert dan ook als verdieping van ons X account @BestuurBon en wordt verzorgd door Bettina Ketels, Felix Huygen, Toon Rekker en Gerard Verhoef. Elders in dit jaarverslag vindt u een verslag van onze Facebookpagina.

4.3.2 Nieuwsflits

De bestuursleden Felix Huygen en Bettina Ketels zijn verantwoordelijk voor de Nieuwsflits (de digitale nieuwsbrief aan de BON-leden).

Er zijn in 2024 zestien Nieuwsflitsen verstuurd. De Nieuwsflits bevatte onder meer een oproep om ons jaarlijkse symposium te komen en links naar onze artikelen op de website. Verder plaatsten we links naar nieuws van onze site in de Nieuwsflits, zodat die een nog groter publiek bereiken. Ook eventuele media-optredens van BON-bestuursleden kondigden wij aan en we deden er eventueel verslag van in de Nieuwsflits.

De Nieuwsflits wordt door gemiddeld bijna de helft van de leden geopend, zo blijkt uit onze statistieken. Dit is een goede score, want in de non-profitsector schijnt dit gemiddelde op minder dan een kwart te liggen.

Daarnaast houden we de inmiddels meer dan 7000 ondertekenaars van onze petitie tegen de door geslagen verengelsing van het hoger onderwijs per nieuwsbrief op de hoogte van onze activiteiten m.b.t. het dossier 'verengelsing'. Door de vele reacties die we van hen ontvangen, merken we dat dit zeer op prijs gesteld wordt.

4.3.3 Twitter / X

Zoals bekend heet Twitter sinds de overname door Elon Must nu X. Het X-account @bestuur-BON is in beheer van de bestuursleden Gerard Verhoef en Felix Huygen. Op dit moment is het niet mogelijk om via het gratis account en ziekte voor Gerard Verhoef lastig om vanaf de zijlijn precieze cijfers te leveren. Tot en met vorig jaar zijn er vanaf de start ruim 18000 tweets verstuurd en heeft het account 4129 volgers, een aantal dat redelijk stabiel is. Van de

overgang van Twitter naar X hebben we weinig gemerkt. Het aantal impressies dat de posts genereerde varieert van 10.000 tot meer dan 200.000 per maand. Impressies is X-jargon voor het aantal mensen dat de tweets gezien hebben.

X maakt het mogelijk om snel onderwijsnieuws te vergaren voor de website en om de BON-standpunten zeer snel te publiceren. De procedure is daarbij veelal als volgt: op de website wordt een nieuwsartikel geschreven met een BON-opinie. Direct bij publicatie volgen een of meerdere posts met een link naar dat artikel. X wordt ook gebruikt om snelle contacten te hebben met journalisten en politici. Door verkiezingen en om andere redenen willen onderwijswoordvoerderschappen nogal eens wisselen. Ook hierbij is X een snel en doeltreffend communicatiemiddel. Ieder kamerlid heeft wel een X-account en in het algemeen reageert men ook direct op onze posts. Ook contacten met journalisten en wetenschappers lopen vaak via X. Dat werkt twee kanten op, zodat onze posts ook regelmatig worden verspreid door mensen met een groot aantal volgers. Eerdergenoemde cijfers bevestigen dat succes. Maar X is tegelijkertijd beperkt. Lang niet iedereen die in onderwijs geïnteresseerd is, en zeker docenten niet, gebruikt X. Hierdoor blijft het lastig contact met reguliere leraren te onderhouden. Vraag je collega's bijvoorbeeld wat zij weten van curriculumveranderingen of de bevoegdhedenkwesties waar veranderingen op handen kunnen zijn, dan blijkt dat voor een groot aantal onbekend te zijn. Leraren zijn druk in de klas en laten het onderwijsbeleid vaak aan zich voorbijgaan. We vermoeden dat dat ook komt omdat men denkt weinig of geen invloed te kunnen uitoefenen. Leraren met kritiek op school/onderwijsbeleid zijn soms zelfs bang voor hun baan zoals bijvoorbeeld bij de casus Paula van Manen duidelijk werd. Toch vormt de combinatie X en de website een goede basis voor het verder verspreiden van de BON-standpunten. Opmerkelijk is ook dat het imago van BON, ook bij onze critici nog steeds verbetert. Het lijkt er op dat de meeste deelnemers aan het onderwijsdebat onze analyses en voorstellen steunen. Zowel op het gebied van de verengelsing als de neergang van het taal- en rekenonderwijs. Daarom is uit uitermate frustrerend dat er door de politiek nog steeds geen echte maatregelen worden genomen.

4.3.4 Facebook

Bestuurslid Toon Rekkers verzorgt de Facebookpagina van BON. Deze wordt met regelmaat geactualiseerd met nieuws vanuit de website - o.a. de rubrieken *Zorg voor Onderwijs* en *Onderwijs in Beeld* -, de *Nieuwsflits* en relevante artikelen uit kranten en tijdschriften.

Ook kunnen leden van de BON ons en elkaar via dit medium op de hoogte houden van interessante artikelen en actuele ontwikkelingen in het onderwijs. Onze Facebook-vrienden delen ze vaak weer met hun vrienden, waardoor een veel groter publiek bereikt wordt dan anders het geval zou zijn.

Actuele ontwikkelingen en evenementen kenbaar maken via Facebook is een interessante manier om ons bereik te vergroten. Facebook is complementair aan onze website en ook een handig medium om in te zetten bij de online distributie van videoclips en podcasts. We zullen Facebook dan ook vaker in gaan zetten bij de werving van nieuwe leden en tevens om ruimte bieden aan leden die ook

een bijdrage willen leveren. Het aantal leden van onze Facebookpagina blijft stabiel. Inmiddels volgen 856 leden BON via de Facebookpagina van BON.

4.3.5 Ingekomen en uitgegane post

BON ontvangt enkele mails per dag. Deze mails worden niet geregistreerd, maar wel beantwoord en gearchiveerd. De uitgegane post via de brievenbus waren o.a. verzoeken om de contributie te voldoen (aanmaningen nadat er niet op de mail was gereageerd) en verzoeken om nieuwe mailadressen door te geven.

5 Financiën

5.1 Verslag kascommissie jaarrekening 2024

De kascommissie van de Vereniging Beter Onderwijs Nederland, heeft in voldoende mate inzage gehad in de financiële stukken van het boekjaar 2024. De kascommissie heeft geconstateerd dat de penningmeester een juist financieel beleid heeft gevoerd en dat de jaarrekening over het afgelopen boekjaar een getrouw beeld geeft van het gevoerde financiële beleid gedurende 2024.

Op basis van bovenvermelde verzoekt de kascommissie de algemene ledenvergadering het bestuur decharge te verlenen over het boekjaar 2024.

De kascommissie van de Vereniging Beter Onderwijs Nederland;

F. Hagemans

M. Schmiermann

N. Bindels

5.2 toelichting op het financiële jaarverslag van 2024

Ten opzichte van het boekjaar 2023 is de omvang van de liquide middelen in 2024 met een bedrag van € 3.774,56 toegenomen. De inkomsten in 2024 kenden t.o.v. 2023 stijging van € 6.175,45. Die stijging kwam voor het grootste deel uit de contributie inkomsten met € 5.521,78 en het gestelde streefbedrag keurig gehaald werd. Daarvoor dank aan de leden. Het bedrag aan giften steeg ook en wel met € 819, 95, mede ook dankzij de donaties tijdens het symposium. De rente inkomsten daalden echter € 184,28. Maar dat komt omdat de uitbetaling pas in de eerste maand van het volgende boekjaar geschiedt.

De uitgaven lieten een veel ongunstiger beeld zien, want die stegen met een bedrag van € 11.897,22 t.o.v. 2023. Dat kwam vooral omdat in 2024 een symposium is georganiseerd en ook de strategiebijeenkomst vond doorgang. Zodat we hierdoor t.o.v. van 2023 een bedrag van € 6.789,41 extra hebben uitgegeven.

Lopende het jaar is ook besloten om voor het bestuur gezamenlijke abonnementen beschikbaar te stellen bij Science Guide, Follow the Money, NRC en Telegraaf. Daarnaast is ook besloten om ook een gezamenlijk abonnement voor het bestuur beschikbaar te stellen voor een beveiligde cloudopslag.

5.3 De financiële exploitatie op orde

Voor een vereniging is het van groot belang om de exploitatie begrotingstechnisch op orde te hebben. Dit doel is, gezien het feit met dat wat vorig boekjaar begroot was, meer dan voldoende behaald. Maar, doordat de prijzen voor catering en overige organisatiekosten behoorlijk zijn gestegen (CBS-index 10%) en ook de medewerkerskosten vanwege de CAO met 4,9% stijgen is het nodig om alert te blijven op inkomsten en uitgaven.

Hoewel de stijging van de uitgaven in de begroting van 2025 zal worden gedekt met de ingeschatte cash-flow en er sprake is van een terugloop in het ledenaantal, waardoor de contributie-inkomsten dit boekjaar begroot op € 50.000, - onder druk staan is het goed om na te denken om te overwegen per 1 januari 2026 een **contributieverhoging van € 3,00** in te voeren (dus van €25,00 naar €28,00).

Daarnaast zullen we ook tijdens het symposium op 5 april januari a.s. wederom een donatiecampagne houden, waardoor we weer wat extra middelen kunnen genereren. E.e.a. heeft er toe geleid dat ook het begrotingsresultaat van 2025 net als in 2024 een klein overschot te zien geeft.

5.4 Meer leden en grotere naamsbekendheid

Een tweede doel is om ervoor te zorgen dat het aantal leden weer toeneemt en de naamsbekendheid van BON uit te breiden. Dit is niet alleen goed voor de financiën, maar ook voor draagvlak en meer invloed op het proces van de dalende onderwijskwaliteit te keren. Dit willen we bereiken door de Nieuwsflits (nu begroot op € 2.000, -) en de berichtgeving op de sociale media te koppelen aan de website. De website (nu begroot op € 1.750, -) zal naast de blogs en columns ook plaats bieden aan podcasts en videoclipps.

5.5 De Onderwijsbubbel

In samenhang met ledenwerving, naamsbekendheid en de reeds genoemde invloed (zie 5.4) is vorig jaar besloten tot een heruitgave van *De Onderwijsbubbel*. De heruitgave zal plaatsvinden in een oplage van 200 exemplaren en bij voldoende belangstelling via *printing on demand* zodat het boek voor onze leden en belangstellenden tegen kostprijs beschikbaar komt en de heruitgave budgetneutraal geschiedt. We zijn er in geslaagd om dit samenwerking met uitgeverij PICA te realiseren.

Genoemde zaken vallen (zie 5.4 en 5.4a) onder de noemer communicatie. Het is verstandig om een substantieel deel van de hiervoor op de begroting opgenomen middelen te gebruiken voor het organiseren van themabijeenkomsten, lezingen, sprekers op het symposium en wetenschappelijk onderzoek ter verbetering van het onderwijs.

Toon Rekkers, penningmeester.

6 Het BON-bestuur

6.1 Bestuursleden in 2024

Ad Verbrugge (voorzitter) is filosoof, publicist en musicus. Hij studeerde wijsbegeerte in Leiden, promoveerde in 1999 te Leuven en is thans filosoof aan de Vrije Universiteit te Amsterdam waar hij sociaal culturele filosofie en filosofie van de economie doceert. Hij is winnaar van de universitaire onderwijsprijs aan zowel de Universiteit Leiden (2002) als de Vrije Universiteit te Amsterdam (2008). Daarnaast is hij de auteur van de filosofische bestseller 'Tijd van Onbehagen' en verschillende spraakmakende essays, waaronder 'Geschonden beroeps-eer'. Verbrugge is een van de oprichters van BON.

Gerard Verhoef is docent wiskunde, natuurkunde en ICT aan de Hogeschool van Amsterdam. Na zijn studie aan de Universiteit Utrecht heeft hij anderhalf jaar als erkend gewetensbe-zwaarde militaire dienst met heel veel plezier mogen werken bij de vakgroep OW&OC (het huidige Freudenthal Instituut) van de Universiteit Utrecht. Hoewel zijn taak daar te maken had met computerkunde op school, heeft hij veel geleerd over de wiskunde- en rekendidac-tiek, zoals die door de vakgroep werd ontwikkeld. Op dat moment was hij ervan overtuigd dat die didactiek het reken- en wiskundeonderwijs sterk zou gaan verbeteren.

Felix Huygen is afgestudeerd als classicus aan de Universiteit Leiden. Hij is eindredacteur bij HP/De Tijd en als freelance redacteur bij wetenschappelijke uitgeverij Brill. Hij is sinds 2006 lid van BON. Als bestuurslid onderhoudt hij de contacten met LSVb en andere jonge-renorganisaties in het onderwijsveld en met individuele jongeren die iets voor BON kunnen betekenen.

Bettina Ketels is classica. Zij heeft GLTC gestudeerd aan de KU Nijmegen. Sinds 1995 is zij do-cente en sinds 2012 is zij werkzaam aan het Gymnasium Juvenaat in Bergen op Zoom. In 2010 en 2011 heeft zij namens BON en de Vereniging Classici Nederland een bijdrage ge-leverd aan het opstellen van de nieuwe bekwaamheidseisen. Zij heeft ook voor BON bij de On-derwijscoöperatie gewerkt. Van 2013 tot 2016 was ze lid van de werkgroep Bekwaamheid en in 2016 was ze enkele maanden lid van de Verdiepingsgroep Onderwijs 2032. Bettina is verantwoordelijk voor de portefeuille VO met speciale aandacht voor Curricu-lum.nu en het Lerarenregister/Lerarenportfolio. Zij staat ook de contactpersoon voor het Meldpunt Intimidatie.

Francisca Wagenmakers is sinds april 2016 lid van BON. Zij is inmiddels twintig jaar leraar Ne-derlandse taal en communicatie bij een aantal technische opleidingen van Saxion. Eerder studeerde ze af aan de Landbouw Universiteit in Wageningen (plantenteelt, entomologie, voorlichtingskunde). Ze heeft een eerstegraads lesbevoegdheid voor biologie (LUW) en een tweedegraads lesbevoegdheid voor Nederlands (Saxion) en volgde een opleiding voor com-municatietrainer (Instituut voor Toegepaste Voorlichtingskunde bij LUW). In eerdere banen

werkte ze aan de Universiteit Twente als wetenschaps- en studievoorzitter, medewerker van de Wetenschapswinkel en coördinator multidisciplinair projectonderwijs.

Toon Rekkers (penningmeester) inmiddels gepensioneerd, maar was daarvoor meer dan 30 jaar docent commerciële economie en docent online ondernemerschap op het Koning Willem I College in 's-Hertogenbosch. Vanuit die functie publiceerde hij de leerboeken *Praktische Economie*, *Ik als Europeaan*, *Commerciële Calculaties en E-commerce*, voor het economisch en handelsonderwijs in het mbo. Sinds 2012 is hij lid van BON. Was in 1992 medeoprichter van het Platform Medezeggenschap MBO en vanaf 1994 een actief lid van de AOb. Op het KWIC was hij 10 jaar lang secretaris van de ondernemingsraad. Ook in de media liet hij zich niet onbetuigd als de kwaliteit van het mbo in het geding was.

Wolf Zwartkruis sinds 2022 bestuurslid BON, maar al lid sinds zijn studententijd, die inmiddels vijftien jaar achter hem ligt. Indertijd lid geworden omdat hij zich helemaal herkende in de uitgangspunten van BON. Dit komt door zijn persoonlijke ervaring tijdens de onderwijsvernieuwingen van de Tweede Fase en het Studiehuis, waarvan hij in beide gevallen tot de eerste lichting behoorde. En de ervaringen van zijn moeder die in de zorg werkte en die vertelde hoe het werk van vakmensen onderschikt werd gemaakt aan managementdenken. Toch heeft het lang geduurd voordat hij actief werd. Dit heeft ermee te maken dat hij in de advocatuur en bij de Rijksoverheid heeft gewerkt en nog steeds werkt. Hij heeft dus geen directe band met het onderwijs. Niet zo lang geleden is hij tot de conclusie gekomen dat je niet alles vanuit de overheid kunt oplossen. Sindsdien is hij op zoek gegaan naar een manier om bij te dragen aan de *civil society*. BON is dat in optima forma, als volledig onafhankelijke vereniging die enkel een publiek belang tot doel heeft. Hij hoopt te kunnen bijdragen aan de effectiviteit van BON met zijn ervaring in strategievorming en overheidsbeleid.

Bart Vervoort is schoolleider, leerkracht en musicus. Hij studeerde Schoolmuziek aan het Sweelinck Conservatorium, reisde 13 jaar lang heel Amsterdam rond met muzieklessen, werd groepsleerkracht en na 14 schoolleiderschap in de Amsterdamse Bijlmer streek hij neer in het gespecialiseerd onderwijs in Almere. Binnen BON vertegenwoordigt Bart het regulier en gespecialiseerd PO.